

1. astahens m̄smelkarin x̄nza barij  
 2. manə kamars.t istablma gangi:tr  
 3. tegaworəx spinəzə alenəx met m̄tmasin  
 4. spor.ja isankoj wa.rək //la.stəx//  
 5. v̄fdasxip k̄re.inza versximolt br̄s."t  
 6. dantimor man he.i.m̄a - of he.i.no splintar  
 inzənəv̄r̄er  
 7. da.sxip̄r̄ dilækta x̄nlipnā.f  
 8. inda. fabrik̄ isniks t̄ xi.j̄s  
 9. k̄mi:r j̄c̄ja k̄m //j̄c̄ja vaak verzamel-  
naam - he.i.n̄t hier niet gebr.//  
 10. h̄sp̄s (verouderd) ḡi. ft̄s fi:rpoetjs  
 bi:r //dambas = de baas // - en glas. mv.  
 glo.s // en draepkasne. val - een klein borreltje//  
 //en draepka j̄ne.v̄r//  
 11. br̄s.yt̄s ampar kilos.k̄rikols //twe.j -  
 k̄rikols - kleine blauwe pruimen//  
 12. x̄hæn̄ missinvy. r̄a drilitsrwin  
 ip̄ymakt - oɔ:t̄x̄drvñks - platter oɔ:t̄x̄rɔ:s.p̄o  
 13. he.i kwamp̄p̄ma a.f mer.n̄ - of me.i.no  
 kl̄pol  
 14. ikhe x̄nakne gazi:a - mv. knejs //he.i  
 x̄apt̄t̄x oɔ:t̄l//  
 15. vastəs.v̄nt (ouder) - of vastəs.v̄nt isni-  
 f̄p̄.olm̄r //br̄loft - keramas ha."w ell  
 16. ikben ble.i darkm̄h̄n nimegəḡ.ben  
 17. dahebikni x̄d̄. - hr̄ds  
 18. wi.h̄ḡtan ḡd̄. - dandi.j̄a didar ank̄mpt  
 19. spen - sp̄nawep (sp̄nawep - of sp̄naweba  
is het meer. - sp̄naj̄.gor - ook sp̄nave.gor  
Vroeger had men geen afzonderlijk voorwerp om de  
spinnen te verjagen. Uitgebruikte daarvoor  
rietpluimen//  
 20. d̄pet - m̄ts - b̄s.y - bana."wt - dawar.*i*  
(Toen men met weiden begonnen is, is deze naam in  
gebruik gekomen. Dat is nog maar ± 40 jaar geleden.  
Daarvoor stonden de hoeien op de stal of werden
- langs de weghanten gehoed - hy.j̄s = hoeden.  
 obstponiem bestaat nogole a."w be.m̄t) -  
 na padastu:l (mv. padasty.l) - da.h.e.i.x - na  
 k̄kfors (mv. k̄kforsa) //komarrugals wordt  
nog humoristisch gebr. voor meisjes met kleurige  
jurkjes aan, schijnt dus vroeger wel een bekend  
woord geweest te zijn // v̄lsndar (d.i. het gewone  
woord - // sl̄p.m̄nts//  
 21. divent makt̄ da.helzak antfæ.x̄ta  
 22. iksalu kralakas x̄e.i.v̄a - k̄r̄.la zijn grote  
 //ikmut s."heba pers.vnw. l°pers. met nadruk  
 gegegd//  
 23. Englant la(t) f̄p̄.l a."w sxe.i.p̄ avbre.k̄s  
 //slopen(n. gebr) // den Engelsman//  
 24. x̄ahebənm̄ isos.t̄ x̄be.i.t̄a //an angelsbe.i.t̄//  
 25. germanis-of gemis twe.i.bre.i.jste.i.n -  
 bre.i.j̄r - da.bre.i.sta (vocaal zwakke tweeklank)  
 26. da(stant)br̄t dastitar nim̄r  
 27. dim̄ns h̄s anle.v̄a azənapr̄i.ns  
 28. dandy.vol isni indənhm̄ol goble.i.v̄a  
 29. dasxos.øj̄.n̄x̄sn metm̄istar na daze  
 ḡwe.i.st  
 30. ikantsx nikœma v̄rdask k̄l̄.rben  
 //ḡze.ø = gegegd//  
 31. da kuj sl̄bæræx.e.r le.i.zantme.ølsjt -  
 le.i.zant = lijnzaad  
 32. he.i ka.ni x̄mweraka - he.i h̄igt inda.k̄l  
 //kopin - tantpin//  
 33. makt̄s - of steckes - of zetis ga."w maste.i.l  
 andisambesom (= aan die bezem)  
 34. nejs - of n̄e - m̄ts kegals wortz nim̄rgaspilt  
 //kegals is hier onbekend; vroeger wel het  
bq.gals bevolend//  
 35. h̄e.j̄ - ikhewal twekira ḡr̄s."p̄s  
 36. d̄pe.r̄ isni r̄er̄.p̄ - d̄p̄tsa x̄nrx̄ fl̄inkwst  
 37. x̄xinta fæ.lt - tæfæ.lt = op het veld; fæ.lt is  
zowel bouw- als weiland - d̄nakar is bouwland.

38. zæ hitm aerst arlos mehælpa upm.ka //ðæ sæntall  
 39. he.i zælætno.i t wit breys  
 40. zæsta hæfæt vanzæn ræma huit  
 41. da mens mut xu zæn vnzæn vra.uw  
 42. Indækn.ø.l of int kno.l zwemæ i sni xavarlk  
 //intfen//  
 43. he.i hi vø.øl pro.øt of pratæs smadi starakz  
 //hi ængro.u.tæ bakes//  
 44. welci mutsðor da hæfæt fanheba engeli (De Win)  
 gæli (Raaffensen Smets) dør a.ndor he.loft  
 45. vata bet isme. np //hælpa// hælpa bet  
 isme. np fata//  
 46. ðæmætsær of dimætsær vanðs iso ret aran  
 vær.zæhr  
 47. zæparbera wist wist hæspryna - txe man-  
 wedansxap //mæntan bi:z//  
 48. wælam vandækrys (naam van de persoon, die wel  
 eens entte, er zijn geen broomkwekers) hældom.lo.s m  
 grivija  
 49. du aerst da fe:nstar mar dix of du aerst dars.m  
 mar dixt //fe:nstars zijn houten blinden buiten-  
ram zijn dæco.øta met de stilo//  
 50. tba ginta klepa vndyrs tæmi.s of mes- ola  
 lestemæs- tæf //tæklept all//  
 51. bedespraj- kirkforsandri, l-o-stmaka-r jø.gø-  
 o-stlega (van de was) - --- o-stbraja - klo.z  
 m.s.ka - mest bre.ka en hoj bre.ka (uit elkaar  
groeien) //loja van een vel// - ambotaram smær.s  
 //bæuter- bæt, tæra= kænnen- bætarstaf- kærnstaf//  
 52. da vræmes hedærh.ør - hehærh.ør - heter  
 h.ø.r aft.øta knipa // vra.uw//  
 53. xæna vader hitmæzes jo.r.ør lank naxho.øl  
 lo-to go.  
 54. ikhetlm nox so afxærga smold.øt lagzætwæter  
 of neventwater ta go.<sup>r</sup>  
 55. vɔ-tvæ.zæ zædænifæ.l andeskants //vɔ-tlm.øl  
 wordt niet gezegd, werd beweerd, echter wel  
 andro. gondam.øl
56. E. rda of ste.i na of hælsa pæta xiniif.ølwært of  
 zænks wært //drikrona pæta = potten met drie kronen er op//  
 57. dænævæs xælt sti of ste be.i dance.væ - be.i tfy.r  
 (= het open vuur) //indæn hært = in het uavonterzrek//  
 //sxa.uw = schoorsteen//  
 58. Indæmært ist naxtæ ka.u mæta kætsa - kætsa-  
 kætsa (Van de Win) //kætsambal//  
 59. di hærs gesft gæj lext- isni of isniwæ.r  
 60. he.i trokæt pært mæzænastart //mæzænæ jæs-  
 bijzijn jæs//  
 61. tu kwæmdæ gæli - gæli hi:r idærj.ør na dr  
 kæramis  
 62. da po.tæze.øt da.ðælivænhe.ør volmæktæs  
 63. gæzæxtmæwæl mar gæze.t niks tegæmæ  
 64. da zwælyfs zælæga.uw tærgkuma of værmkuma  
 65. godævændæ.x nikitæ  
 66. Etæza of zæli ok xærkæs  
 67. xænamætar iskæpat - he.i le.i indæls.ut (J. u  
 zwakke tweeklank) of nevndæwæx //mæsto.mfits  
 is oude næam// he.i kanuwijor//  
 68. tis wa.æm gæwe.ist vandæ.øx entzæna xænonæ.vænt  
 //tiss.øt - het is zacht//  
 69. damenæka lapt barævuts //opblo.øtæpo.øtæ//  
 70. da han is xæborsta //da.r xætæsprynskæm =  
 een harstje in//  
 71. ikwæ datæzæmænbrief kwæm midæpæst //vægeer  
 ook wel bo.øzj//  
 72. tdy xæ.ør anmanhart //ikhebst anmanhart//  
 73. ikæmæxæn dwærsha.øt npsxi.tæ //mædwærsha.øt  
 een dwærsdrijver, meer w.n. gebruikt//  
 74. na kæfitit (dit is om + tien uur en om + een  
 xæfts doet men op deze tijden, tijd na middagmaal  
 geen schoftijd genoemd) of nadæmæx spanæwt  
 pært færdænj.økæz  
 75. ikhebmætæs korts - ikhat færdæmædagal  
 76. da xæ.un vandæ kænnig ikok sldæ.øt xæwe.øt of  
 he.jok xædint //da.jæna vandænþægæmæstræ//

77. wita gina rojma kar wo.²na en wa.⁴na (geen  
te nodig wordt gegegd) - enamb.⁴na X  
 78. diro.²ra hebba.⁴y doray  
 79. ik xelphar niks fan // ginsnars// enstum wo.⁴t //  
 80. t'hintjo was dovrat of er da.⁴xet kosedo.⁴pa  
 81. he.⁴i hil.⁴uponda 2.⁴uga en lo.⁴uponda ora // se.⁴pato.⁴gall van speeksel //
 82. dor of haer darska is mijen ma.⁴ntja nat-bas  
 X83. imbrobels taplnka // bre.⁴mazijn de struiken-  
stro.⁴pols zijn bosbessen//  
 84. he.⁴i zeta xan he.⁴l o.⁴pa - he.⁴ikwekta ha.⁴rt  
 // hwe.⁴ha = hard schreeuwen // dastro.⁴t van een  
paard, een varken//  
 85. dimensa xoxtensandsars as xelt en qu.⁴t  
 // rik-⁴rik- rijkdom- //
 86. hanake.⁴l is dr.⁴x fandend.⁴rst  
 87. diwex lept krum-tizan.⁴int.⁴m d.⁴rlays  
 88. ik xet fardaklena entramka/stramakis voor  
koekjes//  
 89. dombruk is kapot xago. - he.⁴i hidanko.⁴rst  
 bro.⁴wt ingeslekt  
 90. xan le.⁴ha was of war kert margu  
 91. indes x.⁴u ixat at be.⁴st  
 92. (a)nes x.⁴tar mut qu kanamkar  
 93. tyktis namenanur  
 94. ikwe.⁴itni waraklm mut xy.⁴kr  
 95. maka.⁴wa of frisa helder isku vrzat bi.⁴t  
 96. ikmos osenblut drayka instarak tawora  
 97. ikmut yrst at fujr indastal kro.⁴jo  
 98. man buj.⁴r was of war mo.⁴t, X  
 99. daromka.⁴r di he.⁴on gr.⁴tarut // zomka.⁴r =  
haar van de melkrijder, die de melk naar de fabriek  
brengt // melkbus had men vroeger niet//  
 100. damæ.⁴lok is danen zu.⁴styrm derne of mitrix  
 101. wa.⁴z.⁴n dipat kana volgo.⁴ja inany.⁴t // pnt is gemet  
seld uit stenen, of bestaat uit betonnen ringen, vroeger uit  
plaggen - een luage is ongat of mky. l. //
102. dor velt niks upamtare.⁴ga - he.⁴i issky.⁴z-  
 darien krikalwa.⁴rek  
 103. he.⁴i kmt nos.⁴it ximangtalo.⁴t  
 104. inita.⁴lijz zendar vy.⁴rsphywando beraga // sp.⁴wa =  
vomeren - hitsa = vomeren, maar is platter - taf.⁴s = uitpuinen  
van speeksel //
 105. doera vdag.⁴i doroptad.⁴wa  
 106. be.⁴i dxoe.⁴vrys hebezontik fandabri.⁴xvdo.⁴rr  
 (met een boot) - vo.⁴ra ook met de kar maar ook gare.⁴jo  
met de kar)  
 107. gamutos fyla isklamke.⁴kr  
 108. he.⁴i isfan wirt gahema miv.⁴loent // kniphors-potmanej //  
 109. didoe.⁴r isfan bykanha.⁴t Xomakt  
 110. mra.⁴wdigatroe.⁴t is mut hanana.⁴jo  
 111. hi.⁴r hebzik xra.⁴s xra.⁴jt - mar twas ko.⁴j zat xu Ezaigoed  
 112. dambra.⁴warke dadat noxt dy.⁴r is amtaba.⁴wa  
 // dambra.⁴war x.⁴j is verl. tijd! //  
 113. ba.⁴ka - ikba.⁴k - ge.⁴ge.⁴(smit) ba.⁴kt - he.⁴i ba.⁴kto - ba.⁴kti en  
 ba.⁴kt he.⁴i - wa.⁴wli (smits) ba.⁴k - ikba.⁴k - geba.⁴k - he.⁴i  
 ba.⁴kta wli ba.⁴kta - wli hebaga ba.⁴k  
 114. bija.⁴i kbj.⁴ge.⁴bijt - he.⁴i bijt - wli bija.⁴i bija.⁴w.⁴i - iklo.⁴f-  
 ikhep xobo.⁴ja - bo.⁴ja x.⁴e.⁴ en xeli oh  
 115. tizan klæ.⁴na maranagujo - of tizan k.⁴in  
 maranguj // tizan findry gegegd van een kind//  
 116. ga.⁴känt hi.⁴r a.⁴jär uptamjært of mært kregz  
 117. he.⁴i hi.⁴gæj dati ame.⁴i zaldenkr  
 118. damæ.⁴it x.⁴e.⁴ of x.⁴e.⁴j dati goli kha.⁴en ha of ha.⁴w  
 119. dorwara vefires // tapre.⁴z.⁴ // zapriknam is verl. tijd-  
gperijs is verl. deelw.//  
 120. ondordin x.⁴i h.⁴tigz vœ.⁴leholz en æ.⁴holz (dit nieuw)  
 121. twator zalgau.⁴w of dalok ganku.⁴ka - tka.⁴w.⁴ktal  
 122. thoj isnoxy.⁴n - tisnox marpas xoma.⁴jt  
 123. — m.⁴kra medandojar ranane.⁴i  
 124. dab.⁴i mpka zaldz.⁴r of dor slæ.⁴xt hanawa.⁴sa  
 125. dap.⁴sto.⁴r hej gujzwin  
 126. os a.⁴u hy.⁴s is oxabra.⁴nt // hy.⁴s - hoe.⁴s (meew.)-  
 ly.⁴s - lo.⁴s (meew.) - my.⁴s - moe.⁴s (meew.) //

127. da rōma spætan ceda y:r of tedy:r vanda kū  
 // huij is meeru //
128. da kastor is ant loe. y:j or lo. "tj:s (Smits) - an krys-  
 twe krys
129. da bñris fanda kro. + y:j bñc:s "ga dñndert of  
 fant xwixt // bñris ook aan wagon en kar - w2g:s - wagen //
130. da twe dytsars kwama narboe.: y:w:s // muf:s //
131. xzhebñm persen bla.uw gøslugr
132. dñsa.us is wat doe:n - fla.uw // smiltj:s //
133. dñsnlw ledik - da ledon ho. opsnlw // da le:j  
 is verl. tyd //
134. tixennwex he:t gole:j:daku garij hep
135. lñnt (= Leende) wort xolik me:j stat // alz:  
 in zijn geheel, helemaal //
136. dunre - ik du:wst - ge: dugst - he:dygrt - we: dunst -  
 goeli dugst - xeli en zoeli dun(z)t - ik de:jt - ge:  
 de:jt - he: dejst - we: dejnst - goeli dejst - xeli  
 dejnst - de:rkda - de:he:jt mar - de:jx:at mar
137. do.ºphs - do.ºphlej:s (bijwel of dit woord gebruikt wordt) -  
 do.ºpfont - dñsphs.tz
138. dñsa - he:i dorst - he:i dñrsta - he:i higadorsa
139. bñns - ik ben - ge:i bñnt - he:i bñnt - we:i bñns -  
 gñli bñnt - re:i bñns - bñnti - bñnti - ik he:ps  
 xbsnds
140. Locale Landnamen: m:lpøss = 1/6 ha - an halaf  
 løpøss - m:lpøssnt = 1/4 løpøss
141. Locale Waternamen: dñstriparz:z (loopt in de tweede).  
 da grø:tø z:z (komt van steeksel) - bit grø:tø en  
 sterksølsø z:z ontstaat bij het kasteel Hege de Dommel -  
 datenarp (= Tongelreep). Dege loopt bij Eindhoven in de  
 Dommel - twa:ven (tegenwoordig geen plas meer, grond  
 is ontgonnen) - da zands en langs fla:s (dit nog wel  
 plassen) - da hasselvena - da stripar he:i x (-plas  
 in de oorlog uitgebaggerd, had laagveen -  
 bodem).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is lñnt

De inwoners heten lñntse mrnss

Hun bijnaam luidt: da linder blø:s (naar bolvormige verdikking in torensplits)

Aantal inwoners op 1 Jan. 1958: ± 2600 inv., is geen gemeente.

Waaltostand. Voornaamste gedeelten: osterik - lñnt (gedeeltje onder kerk) - thaf (bij de kerk) -  
 bøsse (Boshoven) - da klae:i:n ke:rek (kerk staat er niet meer, is een schuinkerk geweest) - da renhuk - da  
 roe:trøhy:s - twart le:intj:s - tzwaneqat (naar uithang bord van een brouwer, waarop een zwaan stond) - da  
 ly:kant - damby:køhp.wal - da brøgor hy:s (bij Valkenswaard).

Onbouwdelen van bestaan: Niet meer dan 1/3 deel van de bevolking vindt een bestaan in een gerengd  
 landbouw- en veeteeltbedrijf. In Leende zelf alleen een lederoorijerij (8 man personeel), ± 400 mensen werken in de  
 fabrieken van Valkenswaard en Eindhoven.

Zegslieden: 1. Karel Josephus de Wijn; 59 j.; geb. te Leende; hoofd der school; V. uit Leende, M. uit  
 Valkenswaard (in bezit van acte Nederlands M.O.) - praat buiten de school Leendes.

2. Willen Antonius Smits; 71 j.; geb. te Leende; rustend landbouwer; V. en M. van de Leende; met  
 uitvoering van militaire diensttijd altijd in Leende gewoond; spreekt gewoonlijk Leendes.

3. Thedorus Raetens; 41 j.; geb. te Leende; boer; heeft er altijd gewoond; V. en M. van de Leende; spreekt  
 gewoonlijk Leendes. (R. is na zijn 85 vertrokken).